

EMPL juhatuse koosolek

EMPL kontor/ veebis osalemise võimalusega

15.06.2023, 14.00-17.00

Osales 10 juhatuse liiget: Jaan Kers (veeb), Lauri Raid (veeb), Linnar Pärn (veeb), Mait Kaup (veeb), Margus Kohava (veeb), Marko Kajandu (veeb), Rain Pärn (veeb), Ivar Dembovski, Raul Kirjanen (veeb), Ivar Dembovski

Tegevmeeskond: Henrik Välja, Kerli Alliksaar, Kadri Lainas, Jaan Lindmäe, Helena Täär, Pille Meier, Gea Otsa

PÄEVAKORD:

1. INFOD JA TEGEVUSTE ÜLEVAADE
2. SEADUSLOOME TEGEVUSTE ÜLEVAADE
3. KOMMUNIKATSIOONITEGEVUSTE ÜLEVAADE
4. KLIIMAMINISTRIGA KOHTUMINE
5. AUDITEERIMISE ÜLEVAADE
6. AUGUSTI JUHATUSE ASUKOHT

1. Infod

- **Kohtumine Marten Kokaga, Eesti Suursaadikuga EL-i juures**
 - a. Soovitus rääkida peamiselt lahendustest ja võimalusel poliitikuid positiivselt toetada
 - b. Inimestele on oluline teada, et puit on parimal võimalikul viisil väärindatud/kasutatud
 - c. Soome metsatööstuse liidu Brüsseli kontori avamine
 - d. Infokilde EU olukorrast, Timmermansi algatustele suurem vastuseis, Von der Leyen suure tõenäosusega jätkab
 - e. Leedu puidutööstuse liit (www.mpaa.lt) koos teiste metsandusorganisatsioonidega korraldasid seminari Leedu Seimis metsakasutuse ja elurikkuse tasakaalu otsimise kohta. Peamine eesmärk oli luua kontakte, aga sai ka mõningaid huvitavaid infokilde. Nende tegevus keskendub hetkel peamiselt poliitilisele lobile.

- i. Leedus raiemaht sarnane Eestile, kuid vaid 51% aastasest juurdekasvust
- ii. Raiemahtu otsustatakse igal aastal parlamendis
- iii. Aktiivne debatt poliitikas raiete üle hetkel käimas
- iv. Ametlikult range kaitse all väga väike kogus, 1,5% metsast
- v. Poola metsaseltsi ettekanne
- vi. Saksamaa metsanduse ettekanne (German Forestry Council)

- **Nordic–Baltic metsatööstuse liitude koostöö**

- Sõnumite lihvimine ja kujundus
 - Algselt juuli kuusse plaanitud Euroopa parlamendiliikmetega mõeldud üritus lükkub sügisesse
 - Sobitub paremini sisendiks enne 2024 valimiste programmide koostamist
- CEI-Bois üldkoosolek
 - Sõnumites keskendume sektori tugevamaile väärtuspakkumisele – ehitussektori dekarboniseerimine
 - Puidukasutus ehituses on leidnud korduvalt ära märkimist von der Leyeni poolt avalikel esinemistel kui lahendus
- CEI-Bois on suutnud oma positsiooni poliitikute seas oluliselt parandada, kuigi väljakutseks on Euroopa Parlamendiliikmete muutused mille tõttu peab võrgustikke koguaeg uuesti üles ehitama
- Seni olnud fookus peamiselt komisjonil, nüüd vaadatakse rohkem ka Parlamendi ja Nõukogu suunas töö tegemise poole kuid seni puudub selleks ressurss
 - Arutluse all meeskonna laiendamine (kulu), liikmetelt ettepanek tihendada koostööd liikmetega kes saavad enda riikide parlamendiliikmeid ja ministerid kes kuuluvad nõukokku mõjutada

- **CEI-Bois üldkoosolek**

- Certification of carbon removals regulation
 - Algselt mõistlik ettepanek komisjoni poolt, sisaldas ka toodetesse seotud süsiniku arvestamise võimalust. Parlamendis on debatt ja soovitakse see välja võtta. Oht, et kui jääb sisse siis ka betoonitööstus näitab karboniseerumist süsinikusidumisena
 - Vaidlus selle üle, kas seotud süsinik peaks jääma seotuks igavesti või hinnata seotud süsinikuvarude suurendamist (puidust ehitus jääks teoreetiliselt välja kui nõue on näidata, kuidas mõju on püsiv)

- Proaktiivseteks tegevusteks on vaja panustada taustauuringutesse mis annavad tegevuseks sisu ja argumendid – näiteks puudub ühene ülevaade erinevate regulatsioonide mõjudest puidu kättesaadavusele. Betoontööstuse investeeringud süsinikuuuringutesse suurusjärgus 7 mln € aastas
 - Betooni tootmine kasutades bioenergiat, süsiniku kinni püüdmist ning lammutuse järel purustatuna looduslikele rohumaadele laiali puistamine näitab teoreetiliselt arvestatavat positiivset efekti
- EUDR, Nature restoration law hetkel peamised fookused
- Puidu kaskaadkasutus või muul viisil ühiskonnale kindluse andmine, et iga puid väärindatakse parimal võimalikul viisil on vajalik
- CEI-Bois üldkoosolek
 - Infokilde kolleegidelt
 - Austria puidutööstuse liit näeb majandusolukorda väga negatiivsena, ehitusmahud hetkel -30/-40%, prognoos järgmiseks aastaks -70%, kriis kestab kuni 2026, 2022 tase saavutatakse uuesti 2028
 - Austria kolleegi hinnangul puidutööstuse väljakutse täna selles, et loodame välistele teguritele oma rohepöörde edu saavutamisel nagu süsiniku sidumine ja asendusefekt, samas kui betoonitööstus kellel pole selliseid variante keskendu sisemiste protsesside arendamisele mis annavad neile edaspidi poliitika kujundamisel edu, kuna on konkreetsemad näited
 - Taani näeb, et langus on stabiliseerunud, loodavad järgmisel aastal näha tänaste mahtude jätkumist
 - UK loodab lähiaastatel CLT kasutust +70%

EMPL preemiad lõpetajatele

- 6-st preemiast antakse välja 4:
 - 1 kutsehariduse preemia (400 €)
 - 3 kõrghariduse preemiat: EMÜ metsanduse magister, EMÜ puidutehnoloogia rak.kõrg ja TalTech ehituse magister (kõik 600 €)
- Preemiate üleandmine
 - EMÜ lõpuaktusele 21.06 läheb Margus
 - Luua MK 21.06 lõpuaktusele Pille
 - TalTechi preemia antakse üle pärast aktust eraldi sündmusena, kus ka teised erialaliidud saavad oma preemia üle anda. TalTech ei luba enam lõpuaktusel

preemiaid jagada. TalTechi üritus on 26.06 kell 17.00 – kas keegi juhatusel liikmetest sooviks preemiat üle anda? – tegevmeeskond tegeleb.

- Välja jääb andmata 2 magistri preemiat: EMÜ ehitus ja TalTech puidutehnoloogia – parimate tööde sisu oli salastatud ja kaitsmine kinnine.

2. Seadusloome tegevused

Jaan andis ülevaate 14.06 toimunud konverentsile Riigikogus. Seda korraldas Arenguseire Keskus. Arenguseire Keskuse inimesed saavad aru, et ilma ettevõtluseta rohepööret läbi viia ei ole võimalik. Esinejatest olid mõned huvitavad ettekanded – Laur Kanger tegi oma ettekandes järelduse, et Eestis on küll palju eksperte, kuid puudu on laiahaardelistest ekspertidest. Konverentsil rääkisid erinevad teadlased rohetuleviku tehnoloogiatest (nt **biorafineerimine**) ja nende arengutest Eestis, rohepöörde ruumimõju trendidest, rohelise ülemineku ühiskondlikest eeldustest ja rohepöörde majanduslikest mõjudest. Vestlusringides arutati nii rohepöördeks valmisolekut kui ka rohepöörde elluviimise edasisi plaane (nt Keit Kasemets rääkis kliimaseadusest). Arenguseirekeskusega kontakti loomine ja suhete hoidmine on oluline.

EMPL seisukohad EL konkurentsidiirektiivi ülevõtmise eelnõule Eestis

1. konkurentsialased haldustrahvid ja konkurentsiametnike ülisuur võimuvoli ei sobitu Eesti õiguskorda, sest põhiseadus ei luba isikute kaitseõigust oluliselt vähendada.
2. Eelnõu kohaselt asenduks süütuse presumptsioon olukorraga, kus ettevõtja peab ise ära tegema prokuröri töö läbi mahuka ja kõikehõlmava kaasaitamiskohustuse
3. haldustrahvide kohtuliku kontrolli efektiivsus jääb küsitavaks
4. EL rikkumismenetluse lõpetamiseks ja eurotrahvide vältimiseks seaduslik ja kõige kiirem viis oleks konkurentsidiirektiiv ja seal nõutud karistused võtta Eesti õigusesse üle väärteokaristuste ja -menetluse kujul.

EMPLi seisukohad äriühingute kestlikkusalase hoolsuskohustuse direktiivi eelnõule

1. õiguslikult ebaselge direktiivi sätete kohaldamine tekitab ülemäärast halduskoormust nii liikmesriikidele kui ka äriühingutele
2. pole proportsionaalne ja jõukohane täitmiseks
3. vähendab nende konkurentsivõimet võrreldes EU väliste riikidega
4. ebaselge äriühingute kestlikkusealase hoolsuskohustuse direktiivi vastuvõtmisel on ainuvõimalik selles viidatud meetmeid kohaldada siseriiklikult võimalikult paindlikult ja väikesearvuliselt.

EMPLi seisukohad kliimaministri 19 05 2023 taastuenergia direktiivi (RED II) määruse eelnõule

1. Määruse seletuskirjas võiks selguse mõttes viidata tootja mõiste ja biomassi mõiste ülesleidmiseks Elektrituru seaduse vastavatele sätetele, kus on defineeritud asjakohased mõisted.
 2. Määruse sõnastus annab võimaluse nõuda asjakohaseid tõendeid puidujäätmete loetelu ja koguse kohta kas täielikult, alternatiivselt ja ka mitte ammendavalt.
 3. Määruse eelnõust ei tulene üheselt arusaadavalt ja selgelt välja see, kas tõendamiskohustuse täitmiseks peab olema vähemalt üks loetletud dokumentidest või on need vajalikud kõik korraga. Seetõttu teeb EMPL ettepaneku tuua selgelt välja kas loetletud tõendid on alternatiivsed või mitte.
- 22.03.2023 esitas Euroopa Komisjon [roheväidete direktiivi eelnõu](#), mille kohaselt saab esitada keskkonnaväiteid teatavate toodete või kauplejate kohta vaid siis, kui need on teaduslike tõenditega põhjendatud ning põhjenduste suhtes on läbi viidud kontroll. Ettepaneku eesmärk on tõsta keskkonnakaitse taset ja aidata kiirendada ELis roheüleminekut puhtale ja kliimanetraalsele ringmajandusele, kaitsta tarbijaid ja ettevõtjaid rohepesu eest, võimaldada tarbijatel anda oma panus roheülemineku kiirendamisse teadlike ostuotsustega, suurendada õiguskindlust keskkonnaväidete ja võrdsete konkurentsitingimuste suhtes siseturul ja parandada nende ettevõtjate konkurentsivõimet, kes teevad jõupingutusi oma toodete ja tegevuse keskkonnakestlikkuse suurendamiseks.
 - 29.06.2023 jõustub (kohaldamise alguskuupäev 30. detsember 2024) [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus](#) (EL) 2023/1115, 31. mai 2023, milles käsitletakse teatavate raadamise ja metsade degradeerumisega seotud saaduste ja toodete liidu turul kättesaadavaks tegemist ja liidust eksportimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 995/2010.

Kõikidele EL-i riikidele otsekohalduv määrus kehtestab nõuded muuhulgas **puidu ja puittoodete turule laskmise, turul kättesaadavaks tegemise ja eksportimise kohta**, mis on lubatud vaid juhul, kui on täidetud kõik järgmised tingimused: **need on raadamisvabad; nende tootmisel on järgitud tootjariigi asjakohaseid õigusakte; need on hõlmatud hoolsuskohustuse täitmise deklaratsiooniga.**

Määruse jõustudes, 29. juunil 2023, määratakse kõigile riikidele **standardne riskitase**. Komisjon liigitab riigid või nende osad, mille **riskitase on väike või suur**, artikli 29 kohaselt ja avaldab riikide loetelu **rakendusaktidega** hiljemalt **30. detsembriks 2024**. Liikmesriigile määratud **riskitasemest sõltub kontrollitavate ettevõtete ja kauplejate arv**. Määrust lugedes soovitan eelkõige lähtuvalt **mõistetest** tuvastada, millised **hoolsuskohustuse täitmise nõuded** Teile, kui ettevõtjale või kauplejale, täpselt kehtima hakkavad (nt hoolsuskohustuse täitmise raames päritolu tõendavate dokumentide kogumine, korraldamine ja säilitamine või tarnijate andmed koos hoolsuskohustuse täitmise deklaratsioonide viitenumbritega jne).

Kuidas saab tõendada, puidu uuesti kasutamisel? Iga laua jupiga ei saa käia päritolu sertifikaat kaasas.

Töösse:

1. Lähme räägime ministeeriumis, et kuidas nemad seda tõlgendavad
2. Vaatame mida teevad meie konkurendid
3. Riskihinnang – peaksime maad kuulama, kas sinna on võimalik ligi pääseda.

II poolaasta eeldatavad fookused

- LULUCF rakendamine Eestis
- MAK 2030
- Looduskaitse seadus
- Kliimaseadus

Selle pealt saame hakata oma kommunikatsiooni planeerima.

Kommunikatsioonitegevused

Eesmärgid: toimetame selles suunas, et oleks erinevaid koalitsioone.

Suurkoondamine metsatööstuses – sõnum, mida tahame avalikkusele näidata.

Samuti on olnud mitmeid kajastusi, et sektor on oluline.

Alustasime LULUCFi koalitsiooni eesmärgiga joondada LULUCF ja tulevase AFOLU sektori tegevusi ja toetada teineteist dialoogis riigiga.

Avalikkus

- Pärandame tulevastele põlvetele terved ja tugevad metsad

- Puit on rohepöörde võimalus
- Puit on Eestile sotsiaalmajanduslikult oluline
- Metsarahvapäev – töö käib.
- KPIId: Norstat uuringus saame puidule kui rohepöörde võimalusele ja metsade majandamisele languse peatumise.

Stora Enso koondamine ei jää ilmselt ainsaks. Praegu on hea aeg pakkuda lahendusi. Meil on vaja stabiilset ja konkurentsivõimelist majanduskeskkonda.

Kliimaminister Kristen Michaliga kohtumine 30.07, kell 11.00

Teemad:

1. Mis on meie tänane panus
2. Milline võiks panus olla kui tööstust arendada?
 - a. Siduvad eesmärgid puidukasutusele ehituses
3. LULUCF rakendamine Eestis
 - a. Biomaterjalide eluea pikkus LULUCF arvestuses (ligniin asfaldis, akudes jne)
4. MAK 2030

Osalevad: Henrik, Ivar, Margus, Jaan, Raul

5. **Auditeerimise ülevaade** – saime seotud osapoolte märkuse välja. Tulem ei muutunud ja muud olulist ei muutunud. Järgmiseks aastaks tuleb valida audiitor. Sügisese üldkogu ajaks tuleb võtta pakkumised.

6. **Augusti juhatuse asukoht**

9.08 juhatuse koosolek toimub veebis. Kerli saadab kuni detsembrini toimuvate juhatuse koosolekute kutsed

Septembri juhatuse koosolek toimub Maaülikoolis.

Koosolekut juhatas
Henrik Välja

Protokollis
Kerli Alliksaar